

natuurtoets

Quicksan natuurtoets evenementen Land- goed Halsaf - onderdeel soortbescherming

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Gemeente Zevenaar

Status

Definitief

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets evenementen Landgoed Halsaf - onderdeel soortbescherming

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode

Datum

Status

20-104

19 februari 2020

Definitief

Auteur(s)

A. (Astrid) van Teeffelen & I. (Iwan) Veeman

Tweede lezer

R. (Rienk) Apperloo

Opdrachtgever

Gemeente Zevenaar

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Teeffelen, A. van & I. Veeman (2020). Quickscan natuurtoets evenementen Landgoed Halsaf - onderdeel soortbescherming. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 20-104. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1	
1. Inleiding	2	
1.1 Aanleiding en doelstelling	2	
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	2	
1.3 Leeswijzer	5	
2. Kader en methode	6	
2.1 Wet natuurbescherming	6	
2.2 Onderzoeksmethode	6	
3. Soortbescherming	8	
3.1 Flora		23
3.2 Zoogdieren		23
3.3 Vogels		26
3.4 Amfibieën		27
3.5 Reptielen		28
3.6 Overigesoortgroepen		28
4. Conclusie en advies		29
5. Geraadpleegde bronnen		30

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Gemeente Zevenaar is voornemens de bestemming van landgoed Halsaf te Babberich te wijzigen op het onderdeel 'Evenementen'. De bestemmingswijziging specificeert onder welke voorwaarden driemaal per jaar een evenement – met het karakter van bijvoorbeeld een fair – kan worden georganiseerd op het landgoed. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of deze bestemmingswijziging conflicteert met beschermde natuurwaarden. In opdracht van de gemeente Zevenaar heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten aanzien van het onderdeel soortbescherming om inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van de bestemmingsplanwijziging op aanwezige beschermde soorten. In dit rapport worden de methodiek en de uitkomsten van deze toetsing beschreven.

Soortbescherming

- Tijdens evenementen in de broedtijd zijn diverse algemene vogelsoorten broedend te verwachten in de bosranden en het struweel direct rond het plangebied.
- Nesten van broedvogels met jaarrond beschermde nestlocaties zijn binnen de invloedssfeer van het plangebied niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.
- In de bebouwing op het landgoed en in diverse bomen rondom het evenemententerrein zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Tijdens eerder vleermuisonderzoek (2015) zijn verblijfplaatsen aangetroffen in de bebouwing en diverse bomen verspreid over het landgoed. Deze (potentiële) verblijfplaatsen gaan niet verloren. Door de voorwaarden die worden opgenomen in het bestemmingsplan vindt ook geen verstoring van vleermuizen plaats. Van schade aan (onmisbare) vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen is evenmin sprake.
- Het plangebied vormt potentieel foerageergebied van das en kleine marterachtigen. Als gevolg van de plannen wordt potentieel foerageergebied van kleine marterachtigen en das tijdelijk ongeschikt. Er is echter geen sprake van (tijdelijk) verlies van onmisbaar foerageergebied van deze soorten, waardoor het verlies van vast verblijf- en rustplaatsen van kleine marterachtigen en das is uitgesloten.
- Nesten van eekhoorns zijn binnen de invloedssfeer van het plangebied niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.
- Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren en verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren met een provinciale vrijstelling verloren gaan. Voor deze soorten geldt in voorliggende situatie een provinciale vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze soorten niet aan de orde is.
- De plannen hebben geen negatief effect op beschermde flora, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden.

Advies

- Het is in strijd met de Wet natuurbescherming om nesten of eieren van broedvogels te verstoren, beschadigen of te vernielen, ongeacht de datum. Om de kans op effecten te minimaliseren adviseren we enkele maatregelen zoals een broedvogelcontrole voorafgaand aan een evenement.

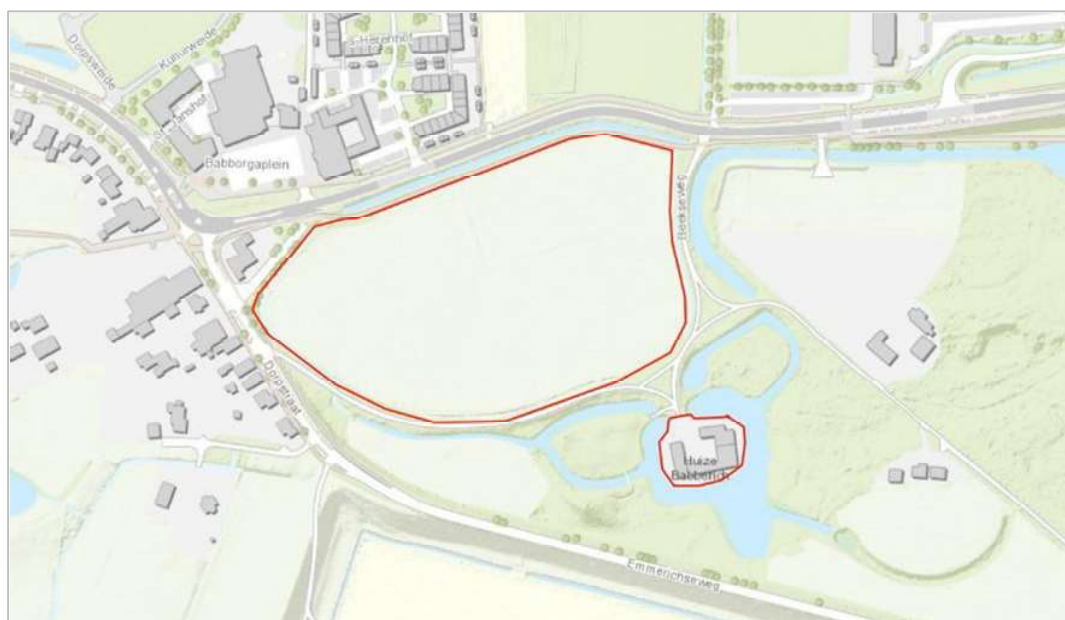
1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Zevenaar is voornemens de bestemming van landgoed Halsaf te Babberich te wijzigen op het onderdeel 'Evenementen'. De bestemmingswijziging specificeert onder welke voorwaarden driemaal per jaar een evenement – met het karakter van bijvoorbeeld een fair – kan worden georganiseerd op het landgoed. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of deze bestemmingswijziging conflicteert met beschermde natuurwaarden. In opdracht van de gemeente Zevenaar heeft Ecogroen een quickscan natuurtoets uitgevoerd ten aanzien van het onderdeel soortbescherming om inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van de bestemmingsplanwijziging op aanwezige beschermde soorten. In dit rapport worden de methodiek en de uitkomsten van deze toetsing beschreven.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Landgoed Halsaf ligt direct buiten de bebouwde kom van Babberich (ten zuidoosten van Zevenaar) aan de Beekseweg 2. Het plangebied bestaat uit twee delen: Een groot grasveld met de bestemming 'agrarisch' en de directe omgeving van het landhuis met de bestemming 'horeca' (zie figuur 1.1). Het plangebied ligt in een parkachtige omgeving en het grasveld is omzoomd door bomen welke de oprijlanen flankeren (zie ook figuur 1.5). Aan de noordkant grenst het grasveld aan de Beekseweg. Het landhuis wordt omgeven door bomen en een gracht die ook buiten het plangebied doorloopt (zie figuur 1.5). Het plangebied zelf bevat geen permanent oppervlaktewater. Het landgoed Halsaf ligt in een gemengd landschap: aan de westzijde bevindt zich de bebouwde kom van Babberich, aan de oostzijde bebost gebied gevolgd door een camping en ten noorden en zuiden agrarisch gebied (zie figuur 1.2).

Figuur 1.1 De begrenzing van het evenemententerrein (rood omlijnd). Bron kaart: ESRI. Het lichtgroene deel binnen het plangebied heeft bestemming 'agrarisch', het deel van het plangebied rondom het landhuis heeft bestemming 'horeca'.

Figuur 1.2 Ligging van het plangebied in de bredere omgeving. Bron luchtfoto: Nationaal georegister.

In het huidige bestemmingsplan is reeds een evenementenregeling opgenomen welke voorziet in het organiseren van drie evenementen per jaar per locatie voor de duur van ten hoogste 15 dagen per keer, inclusief op- en afbouw. Deze regeling dient echter – volgend op een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State¹ – in meer detail te worden uitgewerkt onder andere ten aanzien van de openingstijden en het aantal bezoekers. In de afgelopen jaren hebben er op het landgoed drie typen evenementen plaatsgevonden, namelijk een landgoedfair (meestal in het voorjaar/zomer), een schuttersfeest (meestal begin september) en een winterfair (medio december) (pers. Communicatie Gemeente Zevenaar, februari 2020). Om het karakter van toegestane evenementen beter te borgen in het bestemmingsplan, wordt de evenementenregeling in het plan herzien op de volgende punten: (pers. communicatie Gemeente Zevenaar, februari 2020):

Voorstel de definitie van ‘evenement’ (artikel 1, lid 1.23):

Tijdelijke activiteiten die plaatsvinden bij een voor publiek toegankelijke gebeurtenis, zoals een (schutters)feest, optocht, braderie, fair of andere bijeenkomst tot ontspanning of vermaak, voorstelling of herdenking, waarbij het schenken van alcoholische dranken is toegestaan.

Voorgestelde voorwaarden voor toegestaan gebruik (artikel 13, lid 13.3, b):

1. er niet meer dan 3 evenementen per jaar worden gehouden, waarvan maximaal 1 gedurende in de periode 1 maart – 31 juli (in verband met broedende vogels);

¹ ECLI:NL:RVS:2019:3658, uitspraak van de Raad van State 30-10-2019

2. het evenement zelf plaatsvindt op gronden met de bestemming Horeca en /of Agrarisch;
3. per keer de duur van het evenement niet meer bedraagt dan 6 aaneengesloten dagen, met dien verstande dat het evenement zelf maximaal 2 dagen duurt en het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement maximaal 4 dagen;
4. de evenementen plaatsvinden tussen 10.00 uur en 22.00 uur, met dien verstande dat het opbouwen en afbreken plaatsvindt in de dagperiode tussen 07.00-19.00;
5. het aantal bezoekers niet meer bedraagt dan 1000 bezoekers per dag;
6. er wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid, op eigen terrein, dan wel op terrein van een derde, niet zijnde openbaar gebied;
7. bezoekers worden geleid over bestaande paden, bijv. door gebruik te maken van linten of hekken.
8. er geen sprake is van versterkte muziek (muziekgeluid dat door een elektronisch luidsprekers-systeem publiekelijk ten gehore wordt gebracht);
9. er is geen sprake van versterkte muziek;
10. het equivalent geluidsniveau L_{eq} (één minuut) ten gevolge van het evenement niet meer bedraagt dan maximaal 75 dB(A) en 90 dB(C) op de gevels van omliggende geluidgevoelige gebouwen.
11. indien sprake is van het aanbrengen van verlichting bij een evenement, deze verlichting naar beneden dient te worden gericht zodat bomen en vleermuisverblijfplaatsen in de bebouwing niet worden aangelicht.

In het bestemmingsplan zijn twee locaties aangewezen voor parkeren: aan de west- en zuidoostzijde van de weide (Figuur 1.3, 1.4 en 1.5). De parkeerlocaties bieden respectievelijk plaats aan maximaal 60 en 20 voertuigen. Tijdens evenementen worden in de regel de stands/kraampjes rondom het landhuis opgesteld met bijbehorende activiteiten. Behalve de evenementen vinden er diverse andere activiteiten plaats op het landgoed: het is onder andere een vergader- en trouwlocatie en er is mogelijkheid tot overnachten in de bed & breakfast.

Figuur 1.3 Ligging van de parkeervoorzieningen zoals vastgesteld in het bestemmingsplan (gestreepte vlakken). Ondergrond: Ruimtelijkeplannen.nl

Figuur 1.4 De zuidelijke parkeerplaats met daarachter de weide, onderdeel van het plangebied. Foto: Ecogroen.

Figuur 1.5 Linkerfoto: De bomenlaan ten zuiden van de weide. De weide met parkeerplaats is rechts op de foto zichtbaar.
Rechterfoto: Huize Babberich/Halsaf vanaf het westen gezien, omgeven door waterpartijen. Foto's: Ecogroen.

1.3 Leeswijzer

Het kader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Op basis van de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van te verwachten effecten op beschermde soorten (hoofdstuk 3). In hoofdstuk 4 is beschreven welke vervolgstappen nodig zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming onderdeel soortbescherming te voorkomen. Tot slot bevat hoofdstuk 5 een lijst van geraadpleegde bronnen.

2. Kader en methode

2.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad, 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. Conform de vraagspecificatie wordt in deze quickscan het onderdeel soortbescherming behandeld. De volledige wettekst van de Wet natuurbescherming (Wnb) is te raadplegen op: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552>. In onderstaand kader 2.1 is een samenvatting van de relevante wetteksten opgenomen.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet eist van iedereen zorgplicht voor de natuur. Zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat niemand moedwillig natuurgebieden of in het wild levende dieren of planten of hun directe leefomgeving mag verstoren, schaden of doden. Dit kan door het achterwege laten van een handeling of door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijk belang wordt voldaan.

2.2 Onderzoeksmethode

Literatuuronderzoek

Om de aanwezige of te verwachten beschermde waarden in en in de nabijheid van het plangebied in beeld te brengen is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij is onderzocht of beschermde soorten bekend zijn in of in de directe omgeving van het plangebied. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD) en eerdere onderzoeken op deze locatie (Wallink,

2015a; Wallink 2015b; Oudshoorn, 2016; Wallink, 2017). In hoofdstuk 5 is een volledig overzicht van de geraadpleegde bronnen weergegeven.

Veldonderzoek

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 17 februari 2020 (zonnig, droog, 9°C, matige tot vrij krachtige wind) is uitgevoerd. Tijdens het veldbezoek is het terrein geïnspecteerd als ook de directe omgeving (± 50 meter rondom het terrein), waarbij aandacht is besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming. Specifiek is gelet op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van broedvogels en (potentiële) verblijfplaatsen van vleermuizen. Hiervoor zijn de bomen binnen en rond en het terrein geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten, holten en spleten. Ook de aanwezige bebouwing is gecontroleerd. Daarnaast is aandacht besteed aan de aan- of afwezigheid van dassenburchten, eekhoornnesten en leefgebied van marterachtigen.

Beoordeling

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke beschermde soorten (mogelijk) aanwezig zijn en hoe het terrein zich verhoudt tot natuurwaarden in omliggende beschermde gebieden. Vervolgens is op basis van de voorgenomen evenementen bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en of vervolgstappen (zoals nader onderzoek en/of ontheftingsaanvraag) vereist zijn.

3. Soortbescherming

3.1 Flora

In het plangebied zijn voornamelijk soorten aangetroffen die kenmerkend zijn voor enigszins voedselrijke graslanden zoals ruw beemdgras, kropaar en Engels raaigras. Rondom het landhuis is daarnaast stinzenflora aangetroffen met dominante soorten als gevlekte aronskel, sneeuwkllokje en (verwilderde) narcis.

Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) worden in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

3.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Tijdens eerder onderzoek van Ecogroen (Wallink, 2015b) zijn vleermuisverblijfplaatsen op het landgoed vastgesteld. Het betreft vaste verblijfplaatsen op de zolder, in de kelder en in de (aanbouw)schuur van het landhuis. Verder is destijds ook een verblijfplaats van een grootoorvleermuis aangetroffen in de duiventil (deze duiventil staat in de tuin, buiten het plangebied voor evenementen). In bomen ten zuiden van de weide zijn destijds een kraamverblijfplaats van vleermuizen (waarschijnlijk baardvleermuis) en een paarverblijfplaats van rosse vleermuis waargenomen. Onderzoek naar vleermuizen heeft een juridische houdbaarheid van drie jaar; het eerdere onderzoek is inmiddels verlopen. De voorgenomen wijzigingen in

het bestemmingsplan ten aanzien van evenementen leiden niet tot het verlies van (potentiële) verblijfplaatsen van vleermuizen: gebouwen blijven ongewijzigd en er worden geen bomen geveld. De aanvullende voorwaarden die de gemeente opneemt in het bestemmingsplan voorkomen een eventuele verstoring van vleermuizen als gevolg van de evenementen, namelijk: de op- en afbouw van de evenementen vindt plaats gedurende de dag, de evenementen zelf duren maximaal tot 22:00 uur en indien sprake is van het aanbrengen van verlichting bij een evenement, dan wordt deze verlichting naar beneden gericht zodat bomen en vleermuisverblijfplaatsen in de bebouwing niet worden aangelicht. Met het opnemen van deze voorwaarden in het bestemmingsplan zijn verdere vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming voor verblijfplaatsen van vleermuizen niet noodzakelijk.

Vliegroutes en foerageergebieden

Het eerdere onderzoek naar vleermuizen (Wallink, 2015b) heeft aangetoond dat destijds het plangebied beperkt foerageergebied vormde voor soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en baardvleermuis. De bomenlaan grenzend aan de weide was in gebruik als vliegroute (Wallink, 2015b).

Onderzoek naar vleermuizen heeft een juridische houdbaarheid van drie jaar; het eerdere onderzoek is inmiddels verlopen. Het landgoed wordt nog altijd gekenmerkt door een combinatie van opgaande begroeiing, open plekken en waterpartijen en vormt daarmee nog altijd geschikt foerageergebied en vliegroutes voor vleermuizen. In de huidige plannen blijven de opgaande begroeiing, de open plekken en waterpartijen ongewijzigd en daarmee ook de potenties voor vleermuizen. De aanvullende voorwaarden die de gemeente opneemt in het bestemmingsplan voorkomen een eventuele verstoring van foerageergebieden en vliegroutes: de op- en afbouw van de evenementen vindt plaats gedurende de dag, de evenementen zelf duren maximaal tot 22:00 uur en indien sprake is van het aanbrengen van verlichting bij een evenement, dan wordt deze verlichting naar beneden gericht zodat bomen en vleermuisverblijfplaatsen in de bebouwing niet worden aangelicht. Met het opnemen van deze voorwaarden in het bestemmingsplan zijn verdere vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming ten aanzien van vliegroutes en foerageergebieden niet noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren

Eekhoorn

Tijdens eerder onderzoek van Ecogroen (Wallink, 2015a) zijn enkele nesten van eekhoorn aangetroffen in de bomen die de weide in het plangebied omzomen. Tijdens het veldbezoek van februari 2020 zijn geen eekhoorns of eekhoornnesten aangetroffen. In de nabijheid van het landgoed – in het oostelijker gelegen bos – zijn ook waarnemingen bekend van eekhoorns (NDFF, 2020). De bomen die het plangebied omzomen vormen, in combinatie met het achterliggende bos, geschikt leefgebied voor eekhoorn. Als gevolg van de plannen gaan geen verblijfplaatsen van eekhoorn verloren. Wel wordt het aanwezige foerageergebied in (de buurt van) het plangebied tijdelijk verstoord. In de directe omgeving van het plangebied blijft echter ruimschoots geschikt alternatief foerageergebied voorhanden in de vorm van bospercelen. Zodoende is er geen sprake van essentieel foerageergebied binnen het plangebied. Als gevolg van het tijdelijk ongeschikt raken van het foerageergebied binnen het plangebied gaan geen vast verblijf- en of rustplaatsen van eekhoorn verloren. Zodoende zijn vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescher-

ming ten aanzien van eekhoorn niet noodzakelijk. Wel wordt geadviseerd om gedurende de broedvogel-controles (zie hoofdstuk 4) ook te letten op de aanwezigheid van eekhoornnesten en eventuele nestbomen af te zetten met rood/wit lint.

Kleine marterachtigen

Provincie Gelderland heeft per 1 maart 2019 de kleine marterachtigen van de vrijstellingenlijst gehaald, waardoor wezel, hermelijn en bunzing ook bescherming genieten onder de Wet natuurbescherming. Tijdens het veldbezoek zijn geen kleine marters (bunzing, wezel en hermelijn) aangetroffen. In de omgeving van het plangebied is een waarneming bekend van hermelijn (NDFF, 2020). Het betreft een waarneming uit 2016, ca. 100 meter ten oosten van het plangebied. Waarnemingen van wezel en bunzing zijn niet bekend. Rondom het plangebied is potentieel leefgebied voor kleine marterachtigen aangetroffen. Specifiek betreffen het potentiële verblijfplaatsen in de vorm van o.a. muizenholen in (braam)struwelen in omgeving van het plangebied. Het plangebied biedt (potentieel) foerageergebied voor bunzing, wezel en hermelijn.

Als gevolg van de plannen gaan geen verblijfplaatsen van bunzing, wezel en/of hermelijn verloren. Wel wordt het aanwezige foerageergebied binnen het plangebied tijdelijk verstoord. In de directe omgeving van het plangebied blijft echter ruimschoots geschikt alternatief foerageergebied voorhanden. Specifiek gaat het om bospercelen, graslanden, ruigtes en struwelen. Zodoende is er geen sprake van essentieel foerageergebied binnen het plangebied. Als gevolg van het tijdelijk ongeschikt raken van het foerageergebied binnen het plangebied gaan geen vast verblijf- en of rustplaatsen van kleine marterachtigen verloren. Zodoende zijn vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming ten aanzien van kleine marterachtigen niet aan de orde.

Das

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren of sporen (zoals mest- of snuitputjes, graafsporen of haren) van das waargenomen. Ook zijn er geen (kraam)burchten van das aangetroffen binnen het plangebied of in de directe omgeving. Wel zijn er waarnemingen en een burcht bekend in de bredere omgeving van het plangebied (op meer dan 1 kilometer afstand; NDFF, 2020). Binnen het plangebied vormt de weide (potentieel) foerageergebied voor das.

Als gevolg van de plannen gaan geen verblijfplaatsen van das verloren. Wel wordt het aanwezige foerageergebied in de vorm van de weide tijdelijk verstoord. In de directe omgeving van het plangebied blijft echter ruimschoots geschikt alternatief foerageergebied voorhanden (zie ook Figuur 1.2). Specifiek gaat het om bos- en graslandpercelen. Zodoende is er binnen het plangebied geen sprake van essentieel foerageergebied. Als gevolg van het tijdelijk ongeschikt raken van het foerageergebied binnen het plangebied gaan geen vast verblijf- en of rustplaatsen van das verloren. Zodoende zijn vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming ten aanzien van das niet aan de orde.

Overige grondgebonden zoogdieren

Vaste verblijfplaatsen van overige beschermde grondgebonden zoogdieren (artikel 3.5 en 3.10 Wet natuurbescherming) worden op basis van terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Wel zijn op het terrein vaste verblijf- en rustplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten zoals mol, huisspitsmuis, bosspitsmuis *spec.*, gewone bosmuis en rosse woelmuis aangetroffen en/of te verwachten. Gedurende evenementen kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Gelderland vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

3.3 Vogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend beschermingsregime (zie kader 2.1). Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2).

Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Binnen het plangebied zijn geen nestlocaties of onmisbaar foerageergebied aangetroffen van vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2). Deze worden gezien de actuele verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) en de terreinkenmerken ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten is niet aan de orde.

Kader 3.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt in de provincie Gelderland verstaan: in functie zijnde nesten van de ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, wespandief, zwarte wouw, slechtvalk, sperwer, steenuil, kerkuil, oehoe, gierzwaluw, grote gele kwikstaart en huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Overige broedvogels

In de groenstructuren binnen en direct langs het plangebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten als vink, winterkoning, tjiftjaf, zwarte kraai, bonte vliegenvanger, koolmees, pimpelmees, boomklever, groenling, ekster, zwartkop, gaai, houtduif, roodborst en merel. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren.

Het plan biedt ruimte aan drie evenementen per jaar, met als voorwaarde dat maximaal één evenement wordt georganiseerd in de periode 1 maart tot en met 31 juli. Tot op heden zijn de evenementen verspreid over het jaar (voorjaar/zomer, nazomer en winter) georganiseerd. Een deel van de evenementen

vindt daarmee plaats tijdens de broedtijd van vogels maar in de voorwaarden zijn beperkingen opgenomen ten aanzien van het aantal evenementen tijdens de belangrijkste broedperiode (de periode waarin de meeste vogels broeden²).

Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Er wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen, maar het is van belang of er sprake is van een broedgeval, ongeacht de datum. Soorten als Turkse tortel, houtduif en merel kunnen al vroeg en tot laat in het jaar broedend worden waargenomen.

Voor de plannen wordt geen begroeiing verwijderd of bebouwing gewijzigd. Daarmee vindt geen fysieke aantasting plaats van broedbiotoop van vogels. In voorliggende situatie kan alleen sprake zijn van effecten op vogels als gevolg van verstoring. Eerdere monitoringsonderzoeken tijdens (dance)festivals hebben aangetoond dat deze festivals niet leiden tot het verlaten van nesten (Krijgsveld *et al.* 2012; Oudega 2012; Antea group, 2018). Het type evenementen dat is voorzien in het plangebied is veel beperkter van omvang en intensiteit dan een dancefestival (het aantal bezoekers is beperkt tot 1000 per dag, het aantal bezoekersdagen per evenement is beperkt tot twee, geen versterkte muziek, geen lichtshows). Er is derhalve geen aanleiding te veronderstellen dat de bestemmingswijziging leidt tot verstoring van broedgevalen; van overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van broedvogels is geen sprake.

Vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid wordt wel geadviseerd bepaalde voorzorgsmaatregelen te treffen (zie hoofdstuk 4). Wanneer de maatregelen uit hoofdstuk 4 worden getroffen zijn verdere vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.

3.4 Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de beschermde soorten poelkikker en kamsalamander (NDFF, 2020; Wallink, 2015a). Binnen het plangebied ontbreekt permanent oppervlaktewater, waardoor voortplanting van amfibieën binnen het plangebied is uitgesloten. In de omgeving van het plangebied is wel geschikt voortplantingswater aanwezig in de vorm van de diverse waterpartijen en poelen. In de directe omgeving van de (potentiële) voortplantingswateren is optimaal land- en overwinteringshabitat voor amfibieën in ruime mate aanwezig in de vorm van struweel, ruigte en bos. Binnen het plangebied ontbreekt het aan geschikt land- of overwinteringshabitat voor amfibieën: De weide bestaat uit intensief beheerd grasland en het evenemententerrein rond het landhuis bestaat uit bestrating en gazon. Als gevolg van de plannen gaat geen leefgebied van amfibieën verloren. Schade aan individuen is als gevolg van het ontbreken van geschikt leefgebied ook niet te verwachten. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming ten aanzien van amfibieën zijn niet aan de orde.

² <https://mijn.rvo.nl/documents/20448/80143/Natuurkalender+voor+vogels/86d1570c-bf66-4157-bc97-a126ccde22d5>

3.5 Reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen waargenomen. In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van hazelworm (NDFF, 2020). Binnen het plangebied ontbreekt binnen het plangebied ontbreekt het aan geschikt leefgebied voor reptielen: De weide bestaat uit intensief beheerd grasland en het evenemententerrein rond het landhuis bestaat uit bestrating en gazon. Als gevolg van de plannen gaat geen leefgebied van reptielen verloren. Schade aan individuen is als gevolg van het ontbreken van geschikt leefgebied ook niet te verwachten. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming ten aanzien van reptielen zijn niet aan de orde.

3.6 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2020) worden in of in de directe omgeving van het plangebied geen vaste verblijfplaatsen of voortplanting verwacht van beschermde vissen en ongewervelden. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soorten.

4. Conclusie en advies

Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zoals soortgericht onderzoek en het aanvragen van ontheffing - zijn niet noodzakelijk, mits wordt voldaan aan onderstaande maatregelen:

Algemene maatregelen:

- Geadviseerd wordt om een ecologisch deskundige aan te wijzen, die voorafgaand en tijdens een evenement pasklare oplossingen kan aandragen en kan bijsturen wanneer noodzakelijk.

Ecologische controle:

- Voorafgaand aan de opbouw van een evenement wordt door een ecologisch deskundige een veldcontrole uitgevoerd in het gehele evenemententerrein. De controle wordt gebruikt om na te gaan of en waar zich broedende vogels ophouden en worden eventuele eekhoornnesten opgespoord.
- Mochten broedende vogels/nesten of nesten van eekhoorn aanwezig zijn dan worden de nestbomen inclusief een zone van 10 meter rondom de nestboom afgezet met behulp van rood/wit lint of afgezeilde hekken. Afgezette locaties zijn niet toegankelijk voor aanwezigen op het evenement.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- Antea group (2018). Natuurtoets Evenementen Bouw & Infra Park Harderwijk. projectnummer 266446.
- BIJ12 (2017a). Kennisdocument poelkikker *Rana lessonae*. Versie 1.0, juli 2017. Utrecht.
- BIJ12 (2017b). Kennisdocument kamsalamander *Triturus cristatus*. Versie 1.0, juli 2017. Utrecht.
- Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Krijgsveld, K.L., R.J. Jonkvorst & F. van der Vliet (2012). Effecten van dancefestival Amsterdam Open Air op broedvogels. Rapport 12-211. Bureau Waardenburg bv, Culemborg.
- Ministerie van EZ (2015). Besluit van de Minister van Economische zaken van 15 oktober 2015, DGAN-PDJNG / 15129301, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.
- Oudega, H. (2012). Monitoring broedvogels Festival Fusion of Dance. Projectnummer 1207738. Tauw bv, Deventer.
- Oudshoorn, M. (2016). Toetsing gebiedsbescherming landgoed Halsaf, Babberich. Nader ecologisch onderzoek in het kader van gebiedsbescherming (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland). Rapport 16-388. Ecogroen bv, Zwolle.
- Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016). Jaargang 2016, Nr. 34. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming).
- Wallink, M. (2015a). Quickscan natuurtoets landgoed Halsaf, Babberich. Rapport 15-027. Ecogroen bv, Zwolle.
- Wallink, M. (2015b). Vleermuisonderzoek landhuis Halsaf, Babberich. Notitie met kenmerk 15-027a. Ecogroen bv, Zwolle.
- Wallink, M. (2017). Addendum op ecologisch onderzoek landgoed Halsaf; in het kader van de Wet natuurbescherming. Notitie met kenmerk 17-175. Ecogroen bv, Zwolle.

Internet

- FLORON.nl (website met soortinformatie over planten).
- NDFF (2020). Uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd op 14 februari 2020.
- RAVON.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen).
- Ruimtelijkeplannen.nl (website met onder andere actuele bestemmingsplannen). Geraadpleegd op 14 februari 2020.
- Sovon.nl (website met soortinformatie over vogels).
- Vlinderstichting.nl (website met soortinformatie over vlinders en libellen).
- Zoogdierenvereniging.nl (website met soortinformatie over zoogdieren).